

KVÄKAR - tidskrift

*Nr 1 2004
Årgång 56*

Enkelhetens höga visa

s 4

Att vara trofasta vittnen...

s 8

Erik Kalleson - vår "äldste" medlem

s 21

I detta nummer

Kära läsare!	3
<i>Enkelhetens höga visa</i>	4
<i>Att vara trofasta vittnen:</i>	
<i>att tjäna Gud i en föränderlig värld</i>	8
<i>Erik Kallesson - vår "äldste" medlem</i>	21

Innehållet i artiklarna i detta nummer redogör vi kortfattat för och kommenterar i redaktionsrutan på nästa sida.

Omslagsbilden visar Douglas Steere, USA, i samtal med Synnöve Sivén, Finland, och Ingeborg Borgström, Sverige, vid Treårsmötet 1970 i Sigtuna. Foto: Fredrik Ern.

**kväkar -
tidskrift**

Tidigare Nordisk Kväkartidskrift årg. 1-25, ISSN 0245-06005
Pg 35 84 99-2, Box 9166, 102 72 STOCKHOLM, fax 08-668 68 16
Utgiven av Vännernas Samfund i Sverige.
Författarna svarar ensamma för de åsikter som framförs i artiklarna

Prenumerera för 2004 genom att sätta in **140 kr** på pg 35 84 99-2, för Norden **165 kr** och utanför Norden **190 kr**. **Lösnummerpris 40 kr**.

Adressändringar och förfrågningar om **prenumeration** sänds till Tofte Frykman, Frihamra 5704 B, 762 92 RIMBO.

Manusstopp sista februari, april, augusti och oktober.

Redaktion: Tofte Frykman, redaktör, Frihamra 5704 B, 762 92 RIMBO, 0175-604 25, e-brev: kt@kvakare.org, Ingmar Hollsing (bitr. redaktör och ansv. utgivare), Vängavvägen 26, 513 32 FRISTAD, 033-12 27 72 e-brev: ingmar.hollsing@home.se,

Redaktionskommitté: Redaktionen med Kait Bessing, Lars Longueville, Lennart Hansson, Ulla Lovén.

Kära läsare!

År 2004 är det Treårsmöte, då alla kväkarsamfund samlas för gemensamma överläggningar och erfarenhetsutbyte. För 21:a gången träffades man - den här gången i Auckland/Aotearoa Nya Zeeland - under en vecka i januari. Vi hoppas få ta del av reseberättelser från våra svenska deltagare i ett kommande nummer. Under tiden publicerar vi de nio sista artiklarna i förberedelsetexterna som kväkare världen över nu får ta del av. De ger en fin bild av variationen i intresseinriktning och engagemang bland kväkare världen runt, från kristocentriska till universalistiska Vänner.

Treårsmötet 1970 möttes i Sigtuna och ur Fredrik Ernns underbara fotodokumentation över svenska kväkares aktiviteter kan vi inte avhålla oss från att publicera en bild från det evenemanget. I synnerhet som Gunnar Sundberg inleder sin artikel om Enkelhetens höga visa med att referera till sitt möte med Douglas Steere, som finns med på omslagsbilden. Gunnar vill inspirera oss till att kritiskt värdera den samhällsutveckling vi är del av, i kärlekens och rättvisans namn.

Ingmar Hollsing håller på med ett fascinerande arbete, nämligen att dokumentera det svenska kväkarsamfundets historia. Timme efter timme gräver han i gamla dokument på Riksarkivet. Meningen är att detta ska mynna ut i en bok som hjälper oss att förstå dagens samfund bättre genom att vi ser hur det vuxit fram. I det arbetet har han insett att vi "borde" ha intervjuat medlemmar innan det "blir för sent". Det är mycket roligare och mer givande att läsa en persons egna berättelse ur livet än en aldrig så välskriven nekrolog. Den insikten har resulterat i en (godkänd) intervju med Erik Kalleson.

Med detta nummer börjar ett nytt verksamhetsår. Vi hoppas att vi fått ordning på publiceringstider (slutet av varje kvartal) och prenumerantregister. Porto och tryckkostnader gör att vi inte längre kommer att kunna skicka KT till dem som "slarvat" med prenumerationen. Står det alltså *ej* på din namnetikett på baksidan så har du glömt att betala för både 2003 och 2004 till vårt postgiro 35 84 99-2. Gör det alltså bums om du vill få tidskriften i fortsättningen.

Välkommen till ett nytt år med spännande läsning av Kväkartidskrift!

Tofte Frykman, redaktör

Enkelhetens höga visa

Gunnar Sundberg vill här påminna oss om enkelhetens värde och om vikten av en kritisk inställning till tekniken, som styr vår kultur. Han gör det genom att ta fram några föregångare som ställt frågan om framstegen verkligen är framsteg.

Många Vänner i de nordiska länderna blev säkert väl bekanta med **Douglas Steere** under hans livstid och medan han företog sina omfattande resor till vårt hörn av världen. Mycket vore att säga om samarbetet med Douglas. Men jag skall här bara nämna den appell han skrev 1969 som fick titeln *Break the New Ground*. I den uppmanar han Vänner runt om i världen att överväga, på vilka sätt vi skulle kunna bredda vårt register, vidga vårt engagemang bl a för global rättvisa. Det svenska årsmötet hörsammade hans vädjan och publicerade 1991 vårt rättvisemanifest, där varningen för strukturellt våld var en hörnsten.

I år, 2004, är det mer aktuellt än någonsin att sjunga en enkelhetens höga visa, och jag vill göra det genom att lyfta fram några av

dem som gått före på civilisationskritikens område. Vi ser nu att jämligheten mellan jordens olika folkgrupper blir nära nog omöjlig att uppnå, om målsättningen skall vara att alla skall uppnå maximal konsumtion av det vi anser vara livets goda. Vi bör vända på steken och i stället inrikta oss, jordens överklass, på att minska vår konsumtion. Vi har ju enstaka goda föregångare. Bland kväkarna tänker jag först och främst på **John Woolman**. Så här kunde han formulera sig: Varje nyans av lyx har någon släktskap med det onda och Extremt förtryck tycks oss fruktansvärt, men förtryck i mer förfinade former förblir ändå förtryck.

Henry David Thoreau tycks ha haft ett mer utpräglat intresse för naturen än Woolman. I Thoreaus oförglömliga bok *Skogsliv vid Walden* är enkelhetens bud-

skap oupplösligt förenat med naturen, och civilisationskritiken kommer in mera som ett sidomotiv.

Jag hade tre stolar i mitt hus – en för ensamhet, två för vänskap, tre för sällskap. När besökare kom i större antal, fanns endast den tredje stolen för dem alla, men de skaffade sig då alla utrymme genom att stå upp. Det är förvånansvärt, vilket stort antal stora män och kvinnor ett litet hus förmår rymma.

... Men när man från en båt ser direkt ned i våra vatten, finner man att de är av en mångfald olika färger. Walden är ibland grön, ibland blå, även sedd från precis samma punkt. Där den ligger mellan jord och himlavalv lånar den färg av båda.

... De sjunkna trädstammarna på botten och den gamla ekstocken och de mörka skyddande skogarna har nu försvunnit, och byinnevännarna, som knappt vet var Walden är belägen, går inte hit för att dricka eller bada, utan tänker i stället på att leda detta vatten, som rätteligen skulle hållas lika heligt som Ganges, in till byn i en rörledning – för att diska tallrikar i! – för att förvärva sig sin Walden bara genom att vrida på en kran eller dra ut en tapp!

Övergången till vårt århundrade innebar bland annat att reformatorer på olika områden blev observerade. Min far, **Per Sundberg**, var en av dem. Han var kväkare, och för att inte bara hålla mig till skriftliga propåer och argument vill jag kort beröra min fars gamla vindjacka. Den tyckte jag så obegripligt mycket om. Han bar den inte bara under sina kvällspromenader utan också vid andra, mera formella tillfällen, då han skulle träffa folk. Åtminstone är det vad man säger om den gamla vindjackan. I alla fall var jag stolt över att far aldrig använde frack. Varför skulle han det? Han var ju kväkare.

Elin Wagner var samtida med honom. Så här gick hennes tankar:

Maskinålderns stolta dröm har blivit en mardröm: Lyssande förhoppningar har förbleknat och förintats. Mänskligheten har brutit den ena efter den andra av de taburegler den efter fattig förmåga strävat att hålla i helgd under sin historia. I förskräckelsen fortsätter den att bryta ännu flera.

Människoandan – som i hög grad är oberoende av teknik och ekonomi – gör emellertid också framsteg. Men dessa framsteg är mycket långsiktiga, mycket långsamma, icke kvantifierbara, sällan helt avslutade. Jag erinrar om Elins ord att det värdefulla som vår

kultur har vunnit, äventyras av den huvudriktning som vår civilisation har fått. Här ser man motsättningen mellan de två typerna av framsteg. Människoandan är kulturskapande i bästa mening. Men civilisationen får underkänt.

Johan Galtung vidareutvecklade kritiken och införde begreppet strukturellt våld. Det strukturella våldet är omärkligt på samma sätt som vattnet i en sjö är omärkligt för de fiskar som simmar i denna sjö. Det strukturella våldet är inbyggt i vår samhällsordning. Det tillhör vårt kulturmönster skulle antropologerna säga. Och kulturmönster ändrar man inte på i en handvändning.

Galtung säger att det rör sig om fysiskt våld, när en man slår sin hustru. Men det rör sig om strukturellt våld när en miljon män håller en miljon hustrur i okunnighet och underdånighet.

Det strukturella våldet är vidare opersonligt. Framtidens historiker kommer knappast att kunna uppleta några krigsförbrytare i detta sammanhang. Man följer ju landets lagar.

Det strukturella våldet är statistiskt. Krig, bataljer, revolutioner är dynamiska. Då händer det något. Och efter en period av fysiskt våld finns det en chans att modifiera gamla mönster. Tidpunkterna för NF:s och FN:s tillkomst är belysande. Dynamiken i världskrigens

ödeläggelse skapade en grogrund för delvis nya strukturer.

Jämför detta med Pax Romana, romarrikets påtvingade fred, som snarast var statisk. Den lär ha haft i sitt följande en fruktansvärd plundring och en ohygglig terror framför allt i det rika Egypten. Extortion är det ord som används i engelska historieböcker. Detta är en tankeställare inför framtiden. Rustningskontroller kommer kanske att omöjliggöra det fysiska, dynamiska våldet. Men omärkligt, opersonligt och statiskt kan det strukturella våldet ändå fortsätta. Extortion i Tredje världen är en skräckvision.

Givetvis finns det massor av människor som är både underbetalda och okunniga, fastän de inte är hustrur. Men genom betoningen av det kvinnliga snuddar Galtungs och Wagners synsätt vid varandra. Det är äldre tiders enkla bondfruar som bör bli stilbildande. Det är deras traditioner som är värda att hyllas.

Till sist kommer också datorerna in i bilden. Professor Joseph Weizenbaums bok *Datorkraft och mänskligt förnuft* 1976 var på många sätt banbrytande. Han menar att datorn inte var en förutsättning för det moderna samhällets överlevnad efter världskriget. Men den anammandes entusiastiskt och okritiskt av de mest "progressiva" elementen i amerikansk för-

valtning, handel och industri. Därigenom blev den en resurs som var avgörande för samhällets överlevnad i den form som datorn själv hade hjälpt till att forma.

Ett alternativ till datorn kunde ha varit ett samhälleligt och politiskt nytänkande – alltså samhällliga uppfinningar i stället för tekniska.

Uppfinningen av datorn gav i och för sig människan många vägar till samhällligt nytänkande: Men den mest ödesdigra var att göra det möjligt för henne att undfly alla tankar på väsentlig förändring. Ändå var det just detta som hon kom att välja. Datorrevolutionens ankomst och dataålderns inledning har förkunnats många gånger. Men om en revolutions triumf skall mätas med djupet av de samhälliga förändringar som den medför, då har det aldrig varit någon datarevolution. Och hur än vår nuvarande tid skall karakteriseras, inte är det datorn som rätteligen kan ge den dess namn.

Jag avslutar med ett par datorkritiska citat av kväkaren **Chuck Hosking** (*Sydafrika*):

Jag påstår att de flesta teknologiska innovationer som har utvecklats under de senaste två århundradena (från bilar och vapen till TV och da-

torer) skadar vår kollektiva globala själ. Dessa innovationer försvårar för oss att leva i harmoni med våra bröder och systrar på jordklotet (både mänskliga och icke-mänskliga). De fördjupar existerande klyftor och skapar nya.

... Datoriseringen är en drivande kraft i den globalisering, som nu går fram likt en ångvält över de fattiga ländernas ekonomier, där flertalet medborgare ännu inte förstår vad det är som har drabbat dem.

Kort sagt, datorn – vår nya Gud – låter klyftan vidgas mellan fattig och rik, ökar människans dominans över planeten, skapar komplikationer och stress i våra liv, förorenar Guds skapelse och ger oss en fantasivärld att roa oss med när vi vill glömma de faktiska realiteterna.

Att vara trofasta vittnen: att tjäna Gud i en föränderlig värld

Temat för det 21:a Treårs mötet av FWCC (Friends World Committee for Consultation) i Auckland / Aotearoa Nya Zeeland 16 – 25 januari 2004 var ”Att vara trofasta vittnen: att tjäna Gud i en föränderlig värld”.

Ur ett studiehäfte med fjorton bidrag, skrivna av Vänner från olika Kväkarkulturer som representerar tankar och synpunkter på temat, publicerar vi här de nio sista.

FWCCs Treårsmöten och Världskonferenser ger Vänner från hela världen en chans att mötas för att vara tillsammans i andakter, att lyssna till varandra och att dela med sig av vad det betyder att vara en Vän.

Arbetet med dessa bidrag är ett sätt för oss alla att delta i denna chans. När vi lär av varandras erfarenhet av Gud är vår främsta uppgift inte att döma, utan snarare

att öppna upp för sanningen som den upplevs av våra systrar och bröder. Det vidgar förhoppningsvis vårt intryck av vad det betyder att vara en Vän.

De följande bidragen kan läsas och begrundas antingen ensam eller i grupp. Utgivaren David Blamires, som är redaktör för Friends Quarterly, har sammanställt dem för vårt bruk. Frågorna i slutet av varje bidrag skall tjäna som ett uppslag för personlig och delad eftertanke.

Andaktsgrupperna i Sverige och vängrupperna får detta studiehäfte för enskild läsning eller arbete i grupp. Att delta i en studiegrupp ger oss en möjlighet att på distans delta i Treårsmötet.

*Översättning till svenska:
Gunvor Norrgrann.*

Kväkarbudskap

Helmer Batista North Carolina Yearly Meeting (FUM)

(Till engelska av Marigold Best,
Britain Yearly Meeting)

Enligt Guds ord kräver Herren att vi ska vittna om honom i hela världen. När Gud skapade världen, var hans avsikt inte att dela upp den och dra upp gränser som skiljer oss från varandra. Han önskade att hans skapelse skulle bli ett paradiset på jorden, som vi människor med vår visdom och kunskap skulle kunna vara värt att vårda och kontinuerligt förbättra, för att uppfylla hans syfte att låta oss leva på en helig plats och ta väl hand om den.

Men människorna har byggt barriärer för att dela upp oss enligt ras, kultur, språk, ideologi, politiska och ekonomiska övertygelser och alla möjliga principer. Ännu värre är det att vi delat upp oss i olika religioner. Det var inte Kristus avsikt att grunda en ny religion: han motsatte sig alltid kraftigt allt som var falskt i organiserad religion. Det var inte heller George Fox idé att grunda en religion: ändå har vi över åren blivit indragna i, smittade eller nedsmutsade med vissa religioners idéer som gradvis har fördunklat den sanna innebörden i att vara Vän.

Vi har ett nytt budskap från Bibeln, som har destillerats genom årtals arbete inom och utanför de gränser som har försökt stänga in Kväkardomen. Det är budskapet om kärlek, inre frid, frihet och acceptans som Kväkarna har levt efter i hundratals år. Det ger människor utanför den organiserade lokala gruppen möjlighet att känna sig accepterade av sina bröder och systrar och genom den helige andens ingripande öppna sig för förändring, utan att de behöver överge alla sina gamla seder.

Vi Vänner måste på allvar ta vårt ansvar för att ge de människor, som inte än känner Gud, som inte än är Kristi vänner, som inte har mött den helige anden, möjligheten att känna sig inspirerade att förena sig i denna unika och frälssande erfarenhet som gör dem nya, inte på grund av deras egen ansträngning, utan för att de låter sig förnyas av Gud.

Ur Guds perspektiv existerar inga gränser, varken geografiska, politiska, kulturella, ekonomiska, religiösa eller av något annat slag. Det finns bara män och kvinnor som är i behov av en personlig erfarenhet av Honom, som hungrar efter ett personligt möte med Honom, som längtar efter en sanning så ren och klar som en ljusstråle. Dessa män och kvinnor arbetar, reser, drömmer och vaknar upp till den verklighet där tekniska fram-

steg, vetenskap, mänsklig kunskap, humaniora har uppfyllt bestämda behov. Men de andliga behoven som bär oss i provningens stunder, som skänker oss glädje och ger oss hopp för framtiden, de bygger endast på ett nära personligt förhållande till Gud genom Kristus, där den helige ande hjälper och deltar.

Bröder och systrar, detta är en stor uppgift. Arbetarna är få, åkarna är beredda, människornas sinnen och hjärtan är beredda att ta emot evangeliets frö. Världshändelserna under det senaste decenniet har skjutsat oss framåt mot den här insikten. Mer än någonsin längtar människorna idag efter denna erfarenhet, en erfarenhet fri från dogmer och religiösa regler som håller dem på avstånd från Guds centrala sanning som säger 'Kom till mig, alla ni som är trötta och betryckta, och jag skall vederkvicka er'. När vi går mot en osäker framtid säger Herrens ord oss, 'Jag lämnar er inte ensamma. Jag är med er till världens ände.' Vännerna behöver bara minnas de ord som talades till Joshua vid ett viktigt ögonblick för det Hebreiska folket. 'Var inte rädda, fäll inte modet! Var tappra och starka!' (*Josua 10: 25*).

Frågor: -

Vad betyder det personliga mötet med Gud för dig?

- *Hur kan Vännernas möten och kyrkor se till att vår organisation förkunnar och inte står i vägen för sanningen i vårt budskap?*

Oföränderliga sanningar

Phyllis Short

Aotearoa New Zealand Yearly Meeting

Aotearoa, uttalas "ah-oh-te-ah-ro-ah", är namnet som Maorierna gav Nya Zeeland. Ordet betyder 'det långa vita molnets värld (eller land)'. Detta namn används allmänt idag.

Här i Aotearoa/Nya Zeeland är vi de sydligaste medlemmarna i Vännernas världsvida familj. Här går solen runt sin bana i norr och vi har sommar när norra halvan av världen har vinter. Dock är anden närvarande 'i detta avlägsnaste hörn av jorden' hos det 'första folket' maorierna, hos européernas ättlingar och senare immigranter av många olika raser.

När vi visar att vi känner det Inre Ljuset är vi redo att ta emot kraft att leva som trofasta vittnen.

Som Vänner är vi förenade över hela världen genom denna kunskap och omsluter alla människor.

Hela livet har jag satt värde på det oskattbara arvet från vårt kristna ursprung och våra kväkar-rötter: från Jesus, vars liv och undervisning leder oss och vars ljus lyser klart ännu efter 2000 år; och från George Fox insikter, han som lärde sig genom personlig erfarenhet att Kristus är vår inre lärare och att anden, eller Gud, bor i varje människa. Ur dessa sanningar och Vännernas sekellånga erfarenhet har våra Kväkarvittnesbörd om jämlikhet, fred, redbarhet och enkelhet utvecklats. Jag inspireras av de människor som under sina liv har hållit fast vid dessa sanningar.

I Aotearoa/Nya Zeeland tillämpade Te Whiti, en Maori-'profet', de kristna principer som han hade lärt sig. Under slutet av artonhundratalet ledde han sitt folk under bön i fredliga aktioner i ett försök att rädda sitt land och sin by från de brittiska kolonistörerna. De bad, sjöng psalmer, fortsatte plöja sina fält framför truppena och barnen hämtade blommor och gav åt soldaterna.

Medan jag var i Indien i kväkar-tjänst, mötte jag Gandhi i hans ashram och det var en betydelsefull erfarenhet på min resa genom livet. Denne märklige man, en hindu, som var starkt påverkad av

sina kristna Vänner, inklusive kväkare, visade mig glimtar av hur Jesus kunde ha levt. Jag såg detta i Gandhis stora kärlek till de fattiga och hans förmåga att direkt reagera på behoven hos dem som kom till honom och 'tala sanning till makten'. Dessa egenskaper i kombination med hans sätt att emellanåt dra sig tillbaka i bön och fasta medan han sökte ledning inför vägen framåt, gjorde ett djupt intryck på mig.

Min ande lyfts av sådana människor som handlar under ledning under sin tid och sina omständigheter för att visa kärlek och arbetar för rättvisa och sanning. Jag vet att under våra förändrade och föränderliga omständigheter måste jag idag i bön och andakt, i gemenskap med andra Vänner, söka andens ledning för hur vi både individuellt och kollektivt kan leva de oföränderliga sanningar vi har fått.

Frågor:

- *Vilka är de oföränderliga sanningarna i vår andliga erfarenhet? Hur försöker du förmedla dem till andra?*
- *Var hittar du människor som inspirerar dig?*

Bekräftelse

Susannah Brindle

Australia Yearly Meeting

Medan vi försöker vittna om Kristi ande inom oss i denna kaotiskt föränderliga värld, bekänner jag:

– att Gud – basen för vår existens – är förkroppsligad i Universum, i himlen ovanför, och under oss, i jorden och i alla dess levande gemenskaper, och i vattnet och djuren i djupet, i den glödande solens upp- och nedgång, i virvelvinden och i den lugna stiltjen, precis som ‘något av Gud’ finns inom varje människa som andas Livets ande. ‘Herren har alla varelsers liv i sin hand, varje människas ande’ (Job 12: 10).

– att när vi skadar den minsta av dessa våra bröder, har vi gjort det mot Helheten. Att den levande Kristus ande kan upplevas intimt i allt detta och att vi aldrig är ensamma, för ‘Var skulle jag komma undan din närhet? Vart skulle jag fly för din blick?’ (Psalm 139: 7).

– att detta är vårt kristna ansvar att älska Gud i alla Livets uppenbarelser lika mycket.

– att det är från denna första rörelse av allomfattande kärlek som vi härleder vårt vittnesbörd om fred, enkelhet, redbarhet och jämlikhet i alla våra relationer i den mänskliga och den mer-än-mänskliga världen (‘mer-än-mänskligt’

betyder allt som inte är mänskligt liksom ‘allt som mänskligheten ännu kan bli’), och att denna allomfattande kärlek kommer att leda oss och stödja oss.

– att denna kärlek är inlärd, inte genom teorier eller begrepp, utan snarare genom erfarenhet av den älskades verklighet i den ömsesidiga relationens förtrolighet.

– att vi för att lära känna och älska Skapelsen måste känna dess väsen med sina myriader av individuella uttryckssätt – ‘Fråga djuren, de kan lära dig, himlens fåglar kan ge dig svar. Fråga markens kryp, de kan lära dig, havets fiskar kan upplysa dig. (Job 12: 7-8) – och känna Skapelsens puls som vår egen puls och dess ande som vår egen ande, Guds puls och ande.

– att vi i frändskap med Skapelsen, som vi lärt oss från världens urinvånare, ödmjukt kan underkasta oss andens ledning för allt levande.

– att vi genom ledning av dem, för vilka allt är av Gud, ännu en gång kan komma med i en riktig gemenskap med dem som vi förut föraktade, därför att vi ansåg oss vara överlägsna, och som vi förstörde av rädsla för att vi skulle förminskas.

– att vi genom skapelsens Ljus, som Gud kallade gott, kan sluta rädas mörka platser, som vi hittills endast uppfattade som ‘en gåtfull spegelbild’ (1 Kor 13: 11-12).

– att när vi handlar på det här sättet kommer vi att trofast bära vittnesbörd om Sanningen och att tjäna Gud i en föränderlig värld.

Fråga:

– *Hur kan vi lära oss att behandla hela världen som Guds skapelse?*

En eld i våra hjärtan

Diego Chuyma
INELA Bolivia

Idenna föränderliga värld behöver vi ett tredubbelt engagemang: att känna den återuppståndne Kristus, att fyllas av den heliga anden och att vara ett trofast vittne.

Först, för att verkligen känna den återuppståndne Kristus, behöver vi inte bara känna till Kristus, utan vi behöver känna honom personligen. Var och en som har lärt känna Kristus har aldrig blivit den samma igen. Aposteln Paulus var före sin omvändelse en religiös ledare; han kunde sin Bibel och dess lära, men han kände inte Kristus personligen. När han mötte Kristus på vägen till Damaskus, förändrades hans liv för alltid. Det samma kan sägas om George Fox.

För det andra måste det finnas ett engagemang för att man ska fyllas av den helige anden. Endast den som ber, den som söker och den som bultar får ta emot den helige anden (Lukas 11: 9-13). Vi ska ständigt låta oss uppfyllas av helige ande (Efesierbr. 5: 18).

För det tredje måste vi fatta ett medvetet beslut att bära vittnesbörd om Kristus. Det är att leva meningsfullt, med ett uppdrag.

Om vi ska vara Kristus effektiva vittnen, behöver vi döpas av den helige ande. Till och med Jesus behövde 'smörjas av Gud med helig ande och kraft' för att predika och göra gott (Apostlagärningarna 10: 38). Han sade att vi skulle 'utföra gärningar som han och ännu större' (Joh 14: 12). Resultatet av att bli döpt med helig ande är förändrade liv, helgade liv och liv som påverkar familjer, samhällen, städer och hela världen.

Vi får kraft från den helige ande att utföra sådana gärningar som Jesus utförde, för att bli en missionerande kyrka. Vänner från hela världen, vi behöver mer än någonsin besjålas av missionärsandan, av en passion för förlorade själar. Världen är beredd att ta emot Jesus och att förändras genom den helige andens kraft. Väckelse pågår och människor frälsas. Som Vänner borde vi vara med vid den stora skörden av själar för Jesus. Som Guds folk har vi en uppgift

som Kristi ambassadörer i denna föränderliga värld. Var är de 'Tappra Sextio' som brann för att ändra världen med Jesu Kristi evangelium? Jesus befallde oss att gå ut och göra alla folk till lärjungar (Matt. 28: 10, 19-20). Vi tar emot den helige andens kraft för att bli starka vittnen i vårt hem, vårt land och bort till världens ände. Om vi är Vänner som lyder Kristi befallning (Joh. 15: 14), ska folk inte bara omvändas utan vi skall göra dem till lärjungar. Detta kräver en eld i våra hjärtan.

Frågor:

- På vilka sätt har du fått kraft?
- Hur kan vi få förmåga att förändra världen?

Vittnesbörd

Anne Thomas

Canadian Yearly Meeting

Det stod plötsligt klart för mig medan jag gick nedför korridoren i Friends House i Toronto, att jag inte längre kunde betala skatter till krig. Det var en liten men trogen grupp Vänner i det kanadensiska Årsmötet som i många år hade vägrat betala skatter för krig, men fram till det ögon-

blicket hade det inte varit min concern, även om jag respekterade dessa Vänners vittnesbörd. Jag fick en känsla av lättnad och absolut klarhet över att jag var ledd. Under åren vårdade jag aktivt detta vittnesbörd och klarheten lämnade mig aldrig.

När jag kom hem talade jag med min man och mina barn, som tyckte att det var galet. Hur mycket pengar skulle jag egentligen undanhålla från mitt deltidsarbete för Kväkarna? Vilken nytta skulle det göra? Skulle det äventyra vår familjs ekonomi? Och hur skulle det göras? Till dess hade krigsskattevägrare i Kanada i allmänhet varit egna företagare, eftersom ingen organisation hade gått med på att bryta mot lagen genom att undanhålla skatter för sina anställda. Jag talade med mitt månadsmöte, som utsåg en Klarhetskommitté som skulle tala med mig. Kommittémedlemmarna förklarade att de inte förstod denna 'symboliska gest'. Vi träffades flera gånger och kommittén rapporterade till månadsmötet att de erkände att min ledning var giltig även om de inte understödde vägran att betala krigsskatt.

Jag informerade årsmötet om min ledning och frågade om de som min arbetsgivare kunde innehålla den procentandelen av skatterna som gick till betalning för pågå-

ende och tidigare krig, omkring 9 % av min inkomstskatt. Årsmötet utsåg en kommitté och rådfrågade en jurist om vem som skulle bedömas vara ansvarig om regeringen beslöt att ta pengarna som hade undanhållits och bötfälla organisationen. Efter tre år godkände årsmötet ett protokoll som stödde personal som vägrade betala krigsskatt, den första, och fortfarande den enda kanadensiska arbetsgivaren som har gjort det.

När jag sände in skatten varje månad, bifogade jag ett brev som förklarade varför det fattades ett bestämt belopp och informerade regeringen om namnet på banken och kontonumret där de \$ 13 hade satts in. Brevet innehöll varje månad en text som på ett nytt sätt uttryckte fredsvittnesbördet. Efter som ingen annan av årsmötets personal kände sig kallad att följa denna ledning, avslutade jag kontot när jag lämnade mitt arbete flera år senare och jag sände pengarna till Canadian Friends Service Committee och informerade regeringen om att jag hade gjort det.

Var det värt det? Jag tror det. Jag kunde inte göra något annat.

Frågor:

- *Vad har du för erfarenhet när du har känt dig ledd till något särskilt vittnesbörd i förhållande till den sekulära världen?*

- *Hur kan vi, i våra kyrkor och möten, hjälpa varandra att pröva vår ledning?*

Att förkunna den goda nyheten

Dan Cammack

Northwest Yearly Meeting

Ar 1647 hörde George Fox dessa ord, 'Det finns en, Jesus Kristus, som kan tala till ditt tillstånd.' Hans hjärta spratt till av glädje, och Fox började förkunna den goda nyheten om Jesus för sina samtida i England. Budskapet spred sig snart till omgivande länder och till Amerika. Tusentals människor reagerade genom att fästa sin blick på Jesus, ställa in sina öron på att höra Hans röst och lydigt följa honom.

Under de följande seklerna har Vännerna fortsatt att sprida den goda nyheten om Jesus över världen. En del av min egen familj har deltagit i att ta nyheten till Aymarafolket i Anderna i Bolivia och Peru.

Min släkting Helen Cammack ingick i den första gruppen som från det som nu kallas Nordvästra årsmötet (USA) reste till Bolivia. Helen, en ensamstående kvinna och lärare, anlände till La Paz i

början av 1930-talet. Eftersom det fanns få vägar och färdmedel skaffade sig Helen en mula som hon gav namnet Princess. Mycket av hennes tid gick åt till att grunda skolor nära Titicacasjön. Hon började också sammanställa ett lexikon med Aymara-uttryck. Mer än en gång lyckades Princess rymma på natten. Helen var tvungen att stiga upp och ströva omkring på landsbygden på jakt efter sin stygga mula!

Vid ett besök hos Pacific Northwest höll Helen ett tal som bygger på Jesu ord i Joh. 12: 24: 'Sannerligen jag säger er: Om vetekornet inte faller i jorden och dör, förblir det ett ensamt korn. Men om det dör blir det rik skörd.' Inte långt därefter, år 1944, dog Helen av tyfus i La Paz. Då fanns det bara några hundra Vänner i Bolivia.

Nu skriver vi år 2002, och min familj och jag håller på att avsluta fjorton års missionsarbete i Peru. Efter bara några veckor kommer vi att stiga på en bekväm buss för att åka till La Paz. Längs vägen kommer vi att se många, många möteshus. Vi kommer att åka genom det område där Princess lekte kurragömma med tant Helen. När vi stiger ombord flygplanet till USA, ska vi att tänka på de cirka 10.000 Vänner som bildar årsmötena i Bolivia och Peru.

Tack Jesus för privilegiet att få förkunna den goda nyheten.

Frågor:

- *Vad är din tolkning av att 'förkunna den goda nyheten'?*
- *Hur svarar du på Fox insikt att det fanns en, Jesus Kristus, som kunde tala till hans tillstånd?*

Fredsvaka

Misha Roshchin

Moscow Monthly Meeting

Till engelska av J. Coutts

Hösten 1999 var kall. I slutet av oktober hade det andra Tjetjenienkriget redan rasat i en månad. Flyktingar strömmade ut ur Tjetjenien, men Moskva var lugnt och fridfullt. Ingen protesterade mot kriget den här gången – många kom ihåg de explosioner som nyligen hade inträffat i Moskva och en stor majoritet var säkra på att Tjetjenerna var ansvariga för dem. Då var det få som insåg att en ny tragedi höll på att överväldiga en hel nation och att den blodiga vägen knappast skulle leda till någon större förståelse mellan ryssar och tjetjener.

Jag kände stor ängslan och var särskilt orolig för att jag inte kunde göra något åt saken. Jag ringde Viktor, en djupt troende man och en gammaltroende. Viktor hade arbetat hårt i Tjetjenien under det

första kriget. Han tog in humanitär hjälp, ordnade utbyte av krigsfångar och var observatör under den korta vapenvilan som ägde rum under sommaren 1995. Vi insåg båda att det den här gången inte skulle bli några massprotester mot kriget. Pressen skrek, 'Låt vår armé slutföra jobbet!' Ingen förklarade exakt vad det kunde betyda.

Viktor föreslog en hungerstrejk i fredlig solidaritet med Tjetjeniens folk. Vår hungerstrejk var i själva verket en strikt fasta, eftersom vi regelbundet drack varmt vatten i en intilliggande byggnad som tillhörde MEMORIAL, en organisation för mänskliga rättigheter. Till vårt motto valde vi några ord av den forne ryske prinsen Alexander Nevsky: 'Inte med våld, o Gud, men i sanning.' Vi startade vår aktion vid stenen Malo Solovetsky, som hämtades från Solovky, där under den stalinistiska tiden ett stort läger för politiska fångar hade funnits. Nära Solovetsky-stenen satte vi upp ett litet plastskydd. På ett hopfällbart bord lade vi fram andaktsböcker och ikoner. Vi bad för alla som stupade i kriget – tjetjener och ryssar, kristna och muslimer.

Vi försökte förklara vad vi höll på med – och varför – för alla som kom fram till oss. Jag måste säga att vi fick stöd av många. Jag minns särskilt en kvinna som kom

från en annan stad enbart för att träffa oss.

Nio dagar efter att vår hungerstrejk hade börjat avlöstes jag av min vän Sasha Gorbenko, en medlem av Moskvas månadsmöte. Han fortsatte hungerstrejka i 43 dagar till valet av den ryska Duman. Sasha kände sig kallad till ett intensivt andligt engagemang vid en tid då blod spilldes i världen och oskyldiga människor förintades. Resultatet av vårt arbete blev naturligtvis obetydligt, men vi kände att det var bättre att göra någonting snarare än att stillatigande åse medan brott efter brott begicks i alla ryssars namn.

Efter fem veckors oavbruten hungerstrejk gjorde sig Viktor Popkov redo att resa till Tjetjenien för ett möte med presidenten Aslan Maskhadov. Viktor trodde att ett sådant möte skulle kunna stoppa den militära aktiviteten. Tjetjenerna tog med respekt emot denna välmenande man av en annan tro. Han nådde fram till byarna Urus-Martan och Valerik, men kunde inte korsa frontlinjen och nå områden som var utanför de federala truppers kontroll. Under vintern 2000 kunde Viktor ytterligare två gånger komma till Tjetjenien. Han hade med sig pengar, köpte mjöl och delade ut det till bybor. Slutligen, när det blev vår, fick han möta Tjetjeniens president Aslan Maskhadov, men vägen till fred var

svårare än vi hade väntat oss. Nya frön av hat sås varje dag under kriget.

Den 18 April 2001 sårades Viktor av okända krypskyttar dödligt i Tjetjenien, inte långt från Grozny. Han dog den 2 juni 2001. Han strävade verkligen under hela sitt liv att tjäna Gud i vår svåra tid. Han stod Moskvas månadsmöte mycket nära. Några av oss Vänner i Moskva deltog i hans fredsinitiativ.

Jag tror fortfarande att endast när vi sliter ut hatet ur våra hjärtan kan vi nå fram till varandra. Endast då kan vi lära oss att det inte finns någonting värdefullare än fred.

Frågor:

- *Vad innebär fredssträvan i en värld av orättvisor och ojämlikhet?*
- *Hur lever vi i ett liv i fred?*

Trofast vittne

Kenneth Co

Hong Kong Monthly Meeting

Vad skall Kväkare som inte värvar proselyter göra i en föränderlig värld för att vara trofasta vittnen? Som troende män och kvinnor försöker vi ta reda på vad det betyder att älska Gud

av hela vårt hjärta och att älska vår nästa såsom oss själva. Med andra ord försöker vi komma underfund med vad Guds närvaro betyder för våra liv, eftersom det endast är i vår dagliga kamp om liv och död som vår tro på Gud blir levande. Som aktiva bärare av tro och vittnesbörd måste vi vara människor som har sett utomordentliga saker hända i vardagen, vara människor för vilka Jesus föredöme är viktigt eftersom vi vill följa hans förebild och leva samma slags liv. Att följa Jesus är att leva i kärlekens ljus; vi behöver dela med oss till världen av det ljus vi får.

Att vara trofasta vittnen betyder att omsätta vår tro i handling. Även om Vännernas samfund inte har någon trosbekännelse har vi vittnesbörd. Dessa är att leva enkelt; att tala sanning; och att anta en livsstil som kännetecknas av fred och ickevåld.

Att leva enkelt innebär att följa annorlunda prioriteringar för ordningen i våra liv: att göra livsstilen så enkel att det som är viktigast blir verklighet: att vara nära Gud och att veta vad som är Guds mening med våra liv och att handla i enlighet med dessa principer.

Att tala sanning betyder att hålla fast vid sanningen även om det ibland gör oss impopulära, hindrar oss från att göra vinster eller försätter oss i materiellt trångmål.

Slutligen är det långt ifrån lätt att leva ett liv präglad av fred och ickevåld, särskilt i en värld efter den 11 september, när så mycket retorik sätter likhetstecken mellan patriotism och godhet och att man anses vara ofosterländskt när man säger emot den etablerade doktrinen och således uppfattas ta parti för det onda. En av våra medlemmar, Steven Palmquist, skrev nyligen i en artikel i South China Morning Post:

Vi borde aldrig mer tala operosonligt om terrorism – som om dess utrotande skulle ge fred – utan om den verkliga mänskliga terrorn som åstadkoms av all slags våld. Att lösa problem med våldsamma metoder vanställer båda parterers mänsklighet. ... Principer som ickevåld skall inte uppfattas vara trevliga men opraktiska idéer, de är kraftfulla principer som är avsedda att levas. Ju fler människor lever efter dem, desto större hopp har vi om varaktig fred.

Det finns myriader olika sätt att vara trofasta vittnen. Jag har en vän som är läkare och som vid femtio års ålder lämnade sin praktik i Seattle för att på heltid bli missionär i Kina, där han lär kinesiska kyrkoledare bli bättre ledare för bibelstudiegrupper.

En annan av mina vänner med examen i teologi håller på att

lämna sin fasta anställning som lärare för att ansluta sig till Amity Foundation för att som frivillig undervisa arbetare i inre Kina. Detta är exempel på människor som följer kallelsen. Det spelar ingen roll hur man blir kallad. Kallelsen är ett svar på en inre Röst, ett tjänande liv, där man med glädje går ut i världen för att möta det av Gud i varje människa.

Frågor:

- *Vad gör vi för att tala sanning och leva efter våra Kväkarprinciper i det dagliga livet?*
- *Hur talar vi sanning till dem som har makt och myndighet?*

Bygga en grund för fredsvittnesbörd

*Val Liveoak South
Central Yearly Meeting*

Jag har ofta känt mig svag när jag har försökt säga sanningen till de mäktiga i den moderna världen. När jag tänker på de trofasta vittnen bland Vänererna före min generation, tänker jag ofta, "Vad hade de som jag inte har?"

Så småningom har jag lärt mig några av de saker som tidigare

Vänner visste. Jag kom till Vännerna efter att ha sökt bland många religiösa alternativ, så jag har studerat Bibeln i någon utsträckning, men som en oprogrammerad Vän har jag bara ibland rådfrågat den. Även om jag känner evangelierna ganska väl, har jag först på senaste tiden blivit överväldigad av de hebreiska profeternas kraft i språket och jag har föresatt mig att studera denna resurs för att se vilket perspektiv det kan ge mig på Guds kraft och nåd.

Jag ser också ett behov av att stärka mitt eget böneliv, för att mitt i den moderna världens brus ge större utrymme för tyst samvaro med Gud. Det är svårt för mig att odla den disciplinen, men mina ansträngningar som inte grundar sig på den har varit ytliga och torra.

George Fox och hans följeslagare bland de Tappra Sextio upptäckte hur man gemensamt kan söka Guds vilja och handla efter den. I mitt arbete med Vännernas Fredsgrupper har jag kämpat för att vi ska finna gemensam ledning i anden. Som en medlem i en högst individualistisk kultur har detta varit en svår läxa. Jag har tillräcklig erfarenhet av den kraft som frigörs vid aktioner som grundar sig på Vännernas gemensamma insikter för att veta att jag vill arbeta på att bygga upp en mötesgemenskap, där grunden för

beslutsfattandet är att man i bön inväntar Guds ledning. Jag har ganska klart sett sambandet mellan arbetets rötter och dess frukter när vi tog fram våra projekt i Afrika och arbetade med undersökningarna i Colombia. De metoder som vi har ärvt från tidigare generationer behöver återupplivas och förfinas, för att ge oss den tro och kraft som de tidiga Vännerna hade. Medan vårt arbete framskrider ber jag om att vi skall lära oss att personligen söka Guds ledning, som en grupp och från skrifterna och att det skall ge oss den kraft som omtalas i Apostlagärningarna 1: 8.

Frågor:

- *Vad gör du när du känner att du är svag när det gäller att handla efter Guds kallelse?*
- *Vilken är din källa till styrka för att vara ett trofast vittne?*

